

**Zeitschrift:** Annalas da la Societad Retorumantscha  
**Herausgeber:** Societad Retorumantscha  
**Band:** 99 (1986)  
  
**Artikel:** Organs da la LR  
**Autor:** [s.n.]  
**DOI:** <https://doi.org/10.5169/seals-235120>

### **Nutzungsbedingungen**

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

### **Conditions d'utilisation**

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

### **Terms of use**

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

**Download PDF:** 05.05.2025

**ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>**

# Organs da la LR

## 1. Radunanza da delegads

sa cumpona da delegadas e delagads da las uniuns affiliadas a  
la *Lia Rumantscha* (60 del.) e da  
12 personas da cussegl/suprastanza LR (total: 72 vuschs)

### *Societad Retorumantscha (5 del.)*

Jachen Curdin Arquint, Cuira  
Alexi Decurtins, Cuira  
Cristian Joos, Cuira  
Chasper Pult, Cuira  
Genoveva Seger-Arquisch, Vaduz

suppleants:  
Gion Gaudenz, Puntraschigna  
Gion Arthur Manetsch, Domat

### *Romania (18 del.)*

Norbert Berther, Cuira/Rueras  
Toni Berther, Cuira/Sedrun  
Rest Martin Cabalzar, Cumbel  
Nicolaus Caduff, Vella  
Silvio Camenisch, Domat  
Ignaz Cathomen, Falera  
Richard Cavigelli, Cuira/Glion  
Giusep Decurtins I, Cuira/Trun  
Giusep Decurtins II, Cuira/Trun  
Gion Tumaisch Deplazes, Domat  
Norbert Deplazes, Surrein  
Claudia Gienal, Glion  
Ervin Gienal, Sumvitg  
Alexi Manetsch, Rabius  
Toni Muoth, Razén  
Duri Pelican, Lumbrein  
Pieder Simeon, Trun  
Otto Valaulta, Rueun

suppleants:  
Aluis Caduff, Falera  
Pieder Caduff, Valgronda  
Gion Dietrich, Danis/Tavanasa  
Marcus Flury, Danis  
Adolf Hosang, Curaglia  
Gion Battista Spescha, Danis  
Duri Sulser, Domat  
Mariano Tschuor, Laax  
Gion Antoni Derungs, Cuira

*Uniun dals Grischs (14 del.)*

Stecher Jos. Thomas, Tarasp  
Gordon Anita, Silvaplauna  
Pitsch Valentin, Müstair  
Vital Ulrica, Scuol  
Bott Renata, Tschier  
Klainguti Göri, S-chanf  
Stupan Clara, Samedan  
Depeder Jon, Sa. Maria  
Walther Philipp, Champfèr  
Arquint Romedi, Chapella  
Planta Armon, Sent  
Pult Clot, Guarda  
Klainguti Irma, Zuoz  
Mayer Ernesta, Ardez  
Manatschal Jon, Samedan

suppleants  
Filli Gion, Zernez  
Gritti Andri, Sent  
Dazzi Daniela, San Murezzan  
Falett Rico, Sent  
Bruderer Ruedi, Scuol  
Vital Jon Duri, Ardez  
Cuonz Gion, Zernez  
Eggler Irma, Lavin  
Parolini J. Duri, Scuol  
Vital Olivia, Zernez

*Renania (7 del.)*

Plasch Barandun, Veulden  
Martin Cantieni, Donat  
Bernard Demarmels, Andeer  
Giorgina Schaller, Donat  
Jacob Pfister, Luven  
Gion Item, Panaduz  
+ 1 mandat

suppleants:  
Barla Candrian, Cuira  
Cris Casper Dolf, Vargistagn  
Peter Janki, Vuorz  
Vroni Minarik, Flem  
Anna Nicca, Donat  
Felix Pfister, Domat

*Uniung rumantscha da Surmeir  
(6 del.)*

Stefan Demarmels, Salouf  
Giatgen Schmid, Riom  
Tona Collet, Riom  
Violanta Spinaz, Tinizong/Lai  
Rudi Netzer, Savognin  
+ 1 mandat

*Uniun da scripturs rumantschs  
(5 del.)*

Dumeni Capeder, Lucerna  
Flurin Caviezel, Cuira  
Toni Halter, Vella  
Tista Murk, Trun  
Rut Plouda, Ftan

## *Cuminanza rumantscha da radio e televisiun (5 del.)*

Cristian Fanzun, Cuira  
Remi Capeder, Casti  
Hans Janjóri, Cuira  
Peider Ratti, Cuira  
Chasper Stupan, Cuira

suppleants:  
Barbla Buchli, Cuira  
Renata Decurtins, Cuira  
Willy Dolf, Cuira

## 2. Presidents da las societads affiliadas

|         |                          |
|---------|--------------------------|
| Romania | Giusep Capaul, Mustér    |
| UdG     | Ottavio Clavuot, Samedan |
| Renania | Luzi Battaglia, Trin     |
| URS     | Gion Pol Simeon, Cuira   |
| SRR     | Gion Deplazes, Cuira     |
| USR     | Toni Berther, Cuira      |
| CRR     | Fidel Caviezel, Cuira    |

## 3. Suprastanza

|             |                               |
|-------------|-------------------------------|
| Parsura     | Toni Cantieni, Lai            |
| Viceparsura | Sep Item, Cuira/Flem          |
| Assessurs   | Flurin Bischoff, Cuira/Sent   |
|             | Faust Signorell, Valbella/Sur |
|             | Isidor Winzap, Cuira/Falera   |
| Suppleants  | Giovannina Brunold, Samedan   |
|             | Cristian Joos, Cuira          |
|             | Remi Capeder, Casti           |
|             | Arnold Spescha, Cuira         |

Il president da las societads affiliadas furman ensemen cun la supranza il cussegl da la *Lia Rumantscha*.

## 12. Administraziun, organisaziun, finanzas

12.1. Pervia da la creschientscha dal manaschi è l'organisaziun e la surveglianza da la lavur vegnida pli stringenta e «professionalisada». Tuts collavurats da la LR dattan rapport detaglià da la lavur exequida. Ils rapports da lavur dals collavurats regionalas van er als supstants ed als presidents da las uniuns regionalas.

Era quest onn ha il persunal dal secretariat procurà per l'execuziun da la correspundenza, da rapports, protocols, invitaziuns e comunicaziuns da pressa. Entras l'augment general e la professionalisaziun da las lavurs da la Lia rumantscha dovri era en quella partiziun adina dapli temp per exequir tut las lavurs necessarias. Or dal suler dal secretariat è daventà ina recepciun, nua ch'ils visitaders vegnan retschavids e nua ch'i vegn vendi cudeschs. Era la centrala da telefon è vegnida spustada en quella «recepciun», uschia ch'en ils divers biros po vegnir lavurà cun pli pauc disturbi.

Durant l'onn 1985 han puspè diversas classas cun lur magisters visità la Chasa rumantscha. Sper la visita da blers indigens interessads per il rumantsch chattan adina dapli glieud or da tut las parts dal mund la Lia rumantscha.

Persunal: La glista dal persunal stabel, engaschà tar la Lia rumantscha, guarda «Centrala da la Lia rumantscha a Cuira». Menziunar spezialmain vulessan nus dunna Corina Dürmüller - Gilly che ha bandunà la Lia rumantscha suenter 6½ onns da grond engaschament per la chaussa rumantscha, ed Yvonne Michael che ha terminà il mais da zercladur cun success l'emprendissadi da biro — cordiala gratulaziun — e grazia fitg a Corina ed ad Yvonne.

Era quest onn èn stads engaschads temporarmain differents students e scholars en il ravugl da la Lia rumantscha, saja quai en il post da translaziuns, il post da linguatg, per curs da RG durant la Scuntrada u per autras incumbensas. L'onn 1985 èn quai stads: Dumenic Andry, Hercli Bundi, Curdin Cavegn, Eva Caviezel, Bruno Cathomen, Jovita Decasper, Beat Durschei, Jürg Gautschi, Patricia Jegher, Cristina Itin, Anita Mazzetta, Gian-Andrea Müller, Blandina Quinter, Annatina Secchi, Miriam Sossai, Marietta Tuor. Norbert Berther ha lavurà dal schaner enfin la fin settember entiramain vid la redacziun da la «Bibliografia retorumscha», Ines Gartmann è stada engaschada pli u main entiramain vid la redacziun dal «Vocabulari administrativ-giuridic» e ha er collavurà vid la redacziun da la «Bibliografia».

Grazia fitg ad els ed insumma a l'entir persunal da la Lia rumantscha per l'engaschament ch'è stà quest onn — en connex cun ils 2000 onns Retoromania — anc pli grond che il solit.

12.2. En discussiuns en il cussegl da la LR, cun la PGI e cun deputads dal Cussegl grond è l'adiever dals meds federals restads al Chantun vegnì tractà (guarda istanza LR a la Regenza, matg 1985). En la sessiun d'atun ha il Cussegl grond decidì ch'ils meds federals possian vegnir impundids a favur da projects rumantschs u talians tras decisiun finala dal Cussegl grond, senza votaziun dal pievel (detagls guarda l'introducziun dal parsura ed ils protocols dal Cussegl grond dals 30-9-1985). A medema chaschun ha il Cussegl grond decidì ina contribuziun annuala da 100'000.— fr. (or dals meds federals) per installar en la LR in «post da documentaziun ed infurmaziun». La proposta per in tal post sa basava sin ina istanza da la Societad retorumscha a la LR.

A l'entschatta da l'onn ha la suprastanza LR — suenter consultaziun e cun sustegn dal cussegl LR — retratg ina istanza, stada inoltrada il november 1984 a la Regenza. La Regenza preveseva in messadi al Cussegl grond cun la proposta per ina votaziun dal pievel conc. l'adiever dals meds federals restads al Chantun! In referendum obligatori nun era — tenor opiniun da la suprastanza — necessari per impunder ils meds federals a la moda proponida. (Conc. Memorandum 10.1.)

12.3. Durant tut l'onn è vegnidas fatgas acziuns da vendita da cudeschs ed infurmads lecturs e cumpraders potenzials davart ediziuns novas e veglias:

- Empruvà da contactar ils negozis da victualias en las valladas per dumandar sch'els fissan pronts da vender cudeschs rumantschs: senza success.
- Exposiziuns da cudeschs: en las scolas sursilvanas ensemen cun la Romania; durant la «Festa ladina» a Zernez, durant la «Scuntrada» a Savognin ed a l'Olma a Son Gagl (guarda er 8.5.). Martgà da cudeschs a la fiera da Nadal a Glion. Questas acziuns han purtà buns fritgs.
- Preschentaziuns e recensius da cudeschs novs en la pressa ed ils meds da massa electronics rumantschs.
- Distribui la glista da las publicaziuns novas sco agiunta en tut las gasettas rumantschas. Stampà in'ediziun nova dal catalog da publicaziuns.
- Stampà 100'000 «fegls da transmissiun» en ils trais linguatgs grischuns e tramess gratuitamain ad uffizis e firmas.
- Pliras acziuns a chaschun da la «Scuntrada»: Auturs prelegian, auturs segnan lur ovas, barat da cudeschs, cudeschs sco premis, exposiziun cumplessiva dals cudeschs rumantschs e.a.

12.4. La revisiun parziala dals «tschentaments da la LR» è vegnida discutada en pliras sedutas da la supranza. L'october è il sboz per ina revisiun vegnì tramess en consultaziun a las societads affiliadas. La SRR, la USSR, la CRR, la Romania e la URS han preni posiziun. La radunanza da delegads ha spustà la discussiun da detagl e la decisiun sin il 1986.

## Collavuratur regiunals

### 1. Intschess da la Romania

La lavur dil collaboratur regional ha cumpigliau igl onn vargau ils suandonts sis secturs: Scolaziun da carschi — vendita da tablas romontschas — tgira dalla fatscha dils vitgs — translaziuns — preparaziuns pil til da Savognin — viseta allas supranzas communalas.

#### *La scolaziun dils carschi:*

Igl atun 84 e l'entschatta digl onn 1985 hai jeu organisau ni giu quita ch'ils cuors d'assimilaziun funcziuneschien en suandonts loghens: Mustér, Sedrun, Trun, Danis, Siat, \*Glion e \*Sagogn (mira pct. 3 assimilaziun; \* en collavuraziun cun Bartholome Tscharner). A Trun era in cuors d'entagliar cun 19 participonts.

Igl atun 1985 ei la «Scuntrada e formaziun Surselva» vegnida fundada. Mia lavur dad ussa naven ei d'animar la populaziun da prender part dils cuors e da sclarir il basegns per novs cuors.

#### *Vendita da tablas romontschas:*

Dapi che la pusseivladad da cumprar tablas romontschas ei dada fa nossa populaziun stedaimein diever da quella. Periodicamein vegnan ils fegls cun l'offerta reparti en nos vitgs sursilvans. L'offerta cumpeggia: Habitaziun da vacanzas — combras — parcadi privat — tener liber la sortida — post samaritan — parcadi mo per hosps (clients) e giavischs individuals.

En las suandontas vischnauncas ei vegniu vendiu tablas:

Tujetsch 22, Mustér 9, Medel 8, Trun 6, Sumvitg 9, Breil 8, Rueun 1, Glion 2, Lumnezia 5, Laax 2, Andia 1, Falera 2, Ruschein 2, Münstair 12, Donat 1, *Total: 90.*